

1 Ιουλίου, 1996

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, ΚΑΛΛΗΣ, Δ/στές]

G. E. MAVROMMATIS LTD,

Εφεσείουσα - Εναγόμενη,

v.

ΝΙΚΟΥ ΠΙΕΡΙΔΗ,

*Εφεσίβλητου - Ενάγοντος.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 9206)*

Λέξεις και φράσεις — “Ο μάρτυρας μας έκαμε καλή εντύπωση”, όταν χρησιμοποιείται από τα Δικαστήρια δεν αναφέρεται στα εξωτερικά στοιχεία της προσωπικότητας του μάρτυρα ή του τρόπου εκφοράς της μαρτυρίας αλλά στο σύνολο των γνωρισμάτων που συνθέτουν αφ’ ενός το μάρτυρα που έχει σεβασμό στην αλήθεια και αφ’ ετέρου που έχει τις εξ’ αντικειμένου δυνατότητες να συλλάβει με τις αισθήσεις του όσα αναβιώνει με τη μαρτυρία του”. 5

Μάρτυρες — Αξιοπιστία μαρτύρων — Εφετείο, είναι απρόθυμο να επέμβει σε ευρήματα αξιοπιστίας μαρτύρων που ανάγονται στην κρίση του πρωτόδικου Δικαστηρίου. 10

Κατόπιν πυρκαϊάς που ξέσπασε στο διαμερίσμα του, ο εφεσίβλητος - ενάγων καταχώρισε αγωγή εναντίον της εφεσείουσας - εναγόμενης εταιρείας που είχε κάμει την ηλεκτρική εγκατάσταση και διεκδίκησε αποζημιώσεις. 15

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, δέχτηκε τη μαρτυρία των εμπειρογνομόνων του εφεσίβλητου - ενάγοντα, ότι η πυρκαϊά ήταν το αποτέλεσμα βραχυκυκλώματος λόγω ελαττωμάτων της ηλεκτρικής εγκατάστασης του διαμερίσματος και εξέδωσε απόφαση υπέρ του εφεσίβλητου - ενάγοντα. 20

Η εφεσείουσα - εναγόμενη εταιρεία, εφεσίβαλε την απόφαση. Εισηγήθηκε, ότι λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο αποδέκτηκε τη μαρτυρία των εμπειρογνομόνων για τον εφεσίβλητο - ενάγοντα ως προς τις συνθήκες πρόκλησης της πυρκαϊάς, αναφέροντας μάλιστα 25

ότι το “εντύπωσάσαν” και ότι λανθασμένα απέρριψε τη μαρτυρία για την εφεσείουσα - εναγομένη εταιρεία.

Αποφασίστηκε ότι:

5

(1) Το Εφετείο απρόθυμα επεμβαίνει σε θέματα αξιοπιστίας μαρτύρων, που ανάγονται στην κρίση πρωτόδικου Δικαστηρίου, αλλά και στην υπό κρίση απόφαση οι διαπιστώσεις του Δικαστηρίου ήταν σύμφωνες με την προσαχθείσα μαρτυρία.

10

(2) Η φράση “ο μάρτυρας μας έκαμε καλή εντύπωση” όταν χρησιμοποιείται από Δικαστήριο, δεν αναφέρεται στα εξωτερικά στοιχεία της προσωπικότητας του μάρτυρα αλλά στο σύνολο των στοιχείων που συνθέτουν το μάρτυρα που σέβεται την αλήθεια και έχει εξ αντικειμένου τις δυνατότητες να συλλαμβάνει με τις αισθήσεις του όσα αναβιώνει με τη μαρτυρία του.

15

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

20 *Αναφερόμενη υπόθεση:*

Χατζηγεωργίου v. Δημοκρατίας (1995) 2 Α.Α.Δ. 174.

Έφεση.

25

Έφεση από την εναγομένη εταιρεία κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Ηλιάδης, Π.Ε.Δ., Παμπαλλής, Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 23 Μαΐου 1994 (Αρ. Αγωγής 2230/88) με την οποία επιδικάστηκε υπέρ του ενάγοντος και εναντίον της πο-

30

σο £9.260 με έξοδα.

Χρ. Μελίδης με Μ. Χ”Μανώλη, για τους Εφεσείοντες.

Στ. Παύλου, για τον Εφεσίβλητο.

35

Cur. adv. vult.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Το διαμέρισμα του ενάγοντος-εφεσίβλητου, στη Λεμεσό, έπιασε φωτιά στις 11.5.86 και υπέστη ζημιές. Θεώρησε υπεύθυνη γι’ αυτές την εφεσείουσα εναγομένη εταιρεία, στην οποία απέδωσε αμέλεια κατά την εκτέλεση της εργασίας, όταν ανέλαβε την ηλεκτρική εγκατάσταση του διαμερισματος. Ειδικότερα διατεινόταν, στο πρωτόδικο Δικαστήριο, πως σε ένα σημείο όπου, η ηλεκτρική εγκατάσταση

40

ήταν αντίθετη με τους κανονισμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού αλλά και τους καθολικά αναγνωρισμένους κανόνες ασφάλειας ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, προκλήθηκε βραχυκύκλωμα με αποτέλεσμα τα περιβλήματα των συρμάτων να καούν από την υπερθέρμανση και φλεγόμενα κομμάτια τους να πέσουν σ' ένα καλάθο των αχρήστων, μεταδίδοντας έτσι τη φωτιά στο περιεχόμενο και στη συνέχεια σ' ολόκληρο το χώρο. 5

Η εφεσείουσα αρνήθηκε πως η φωτιά ήταν αποτέλεσμα βραχυκυκλώματος, προσπάθησε δε κατά την αντεξέταση να την αποδώσει σε άλλα αίτια. Οι αποζημιώσεις είχαν συμφωνηθεί, πριν την έναρξη της δίκης, στο ποσό των £9.260,- υπό την αίρεση της διάγνωσης από το Δικαστήριο του ζητήματος της ευθύνης. 10

Τα ουσιαστικά αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε ο εφεσίβλητος προέρχονταν από τη μαρτυρία δύο εμπειρογνομόνων, του Γιαννάκη Ευθυμίου, διπλωματούχου ηλεκτρολογίας - μηχανολογίας του πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και Χρίστου Σίμκαν - διπλωματούχου ηλεκτρολόγου μηχανικού, εκπαιδευτικού ιδρύματος της Αγγλίας. Οι μάρτυρες αυτοί, που επισκέφθηκαν το διαμέρισμα του ενάγοντος μετά τη φωτιά για τη διακρίβωση των αιτιών πρόκλησής της, παρατήρησαν πως μια εντοιχισμένη σωλήνα στην οποία υπήρχαν ηλεκτρικά σύρματα, προεξείχε από μια τρύπα στον τοίχο του υπνοδωματίου του διαμερίσματος. Τα σύρματα, που ήταν τοποθετημένα στη σωλήνα, ήσαν γυμνά και σ' αυτά δεν υπήρχε μόνωση. Οι μάρτυρες είπαν πως η τοποθέτηση των συρμάτων, με αυτό τον τρόπο στη σωλήνα, έγινε κατά παράβαση των κανονισμών της Αρχής Ηλεκτρισμού, αλλά ήταν και επιστημονικά ανεπίτρεπτη για την ασφαλή λειτουργία της ηλεκτρικής εγκατάστασης. Οι μάρτυρες συμπέραναν πως η φωτιά ήταν το αποτέλεσμα βραχυκυκλώματος που δημιουργήθηκε στα γυμνά σύρματα. Το βραχυκύκλωμα μπορούσε να προκληθεί από κλείσιμο πόρτας ή λόγω υγρασίας. Συμβαίνει δε όταν ενώνονται δυο καλώδια, η φάση και το ουδέτερο. Το ρεύμα ανεβαίνει τότε στα ύψη και, επειδή τα καλώδια δεν μπορούν να αντέξουν το ποσοστό ηλεκτρισμού, προκαλείται ανάφλεξη. Όταν γίνει βραχυκύκλωμα αναμένεται να λειτουργήσει κανονικά το σύστημα προστασίας της ηλεκτρικής εγκατάστασης. Στην υπόθεση που εξετάζουμε αποδείχτηκε πως δεν έγινε αυτό. Όπως διαπιστώθηκε από τον πίνακα προστασίας της εγκατάστασης υπήρχαν και εκεί μαυρίσματα από ανάφλεξη. Ο μάρτυρας Σίμκαν είπε χαρακτηριστικά, για το σημείο αυτό της ηλεκτρικής εγκατάστασης, πως είχε γίνει "πολύ πολύ τσαπατσούλικά". 15
20
25
30
35
40

Θα πρέπει να αναφέρουμε πως οι πιο πάνω μάρτυρες και ο ενάγων υποψιάστηκαν πως η πρόκληση της φωτιάς οφειλόταν σε βραχυκύκλωμα της ηλεκτρικής εγκατάστασης, έχοντας υπόψη τον τρόπο που άρχισε. Η μικρή ανιψιά του ενάγοντος, που κατά τον κρίσιμο χρόνο ήταν μόνη στο διαμέρισμα, και ενώ έβλεπε βίντεο, άκουσε ένα θόρυβο, που χαρακτήρισε σαν “τσάκρυσμα”. Άρχισε να περιφέρεται στο διαμέρισμα για να εντοπίσει το σημείο του παρξένου θορύβου και όταν μπήκε στο υπνοδωμάτιο είδε τη φωτιά στον κάλαθο των ακρήστων, η οποία είχε ήδη μεταδοθεί και σε ένα κρεμασμένο κοστούμι στην πρόσοψη του ερμαριού.

Οι μάρτυρες, Χρίστου και Σίμκαν, ανέφεραν πως από το βραχυκύκλωμα τα σύρματα έλιωσαν από την υπερθέρμανση και φλεγόμενα έπεσαν στο περιεχόμενο του καλάθου των ακρήστων, και στη συνέχεια η φωτιά μεταδόθηκε στον υπόλοιπο χώρο.

Ο δικηγόρος της εφεσείουσας ανεγνώρισε πως το έργο του ενώπιόν μας ήταν δύσκολο, να μας πείσει δηλαδή πως το πρωτόδικο Δικαστήριο έσφαλε όταν αποδέκτηκε τη μαρτυρία που παρουσίασε ο εφεσίβλητος, και απέρριψε αυτή της εφεσίβλητης. Είπε μάλιστα πως οι λόγοι που έδωσε το πρωτόδικο δικαστήριο γι’ αυτή του την επιλογή είναι ασαφείς και αόριστοι. Διερωτήθηκε ο συνήγορος, κατά ποιό τρόπο οι μάρτυρες του εφεσίβλητου “εντυπωσιάσαν” το Δικαστήριο; Είχαμε την ευκαιρία να πούμε λίγα λόγια πάνω σ’ αυτό το ζήτημα στην ποινική έφεση *Θεοδόση Χ’ Τεωργίου v. Δημοκρατίας* (1995) 2 Α.Α.Δ. 174. Τα μεταφέρουμε και εδώ.

“Όταν χρησιμοποιείται από τα Δικαστήρια η φράση “ο μάρτυρας μας έκαμε καλή εντύπωση”, αυτή δεν αναφέρεται στα εξωτερικά στοιχεία της προσωπικότητας του μάρτυρα, ή του τρόπου εκφοράς της μαρτυρίας αλλά στο σύνολο των γνωρισμάτων που συνθέτουν αφενός το μάρτυρα που έχει σεβασμό στην αλήθεια και αφετέρου που είχε τις εξ αντικειμένου δυνατότητες να συλλάβει με τις αισθήσεις του όσα αναβιώνει με τη μαρτυρία του. Οι δικαστές λόγω της τριβής και εξειδίκευσης τους σ’ αυτό το χώρο, διαθέτουν την ικανότητα, ανθρώπινη βεβαίως, να κρίνουν πότε παρουσιάζεται ενώπιόν τους η αλήθεια.”

Η προσπάθεια του δικηγόρου της εφεσείουσας αποδείχτηκε ουσιαστικά αδύνατο εγχείρημα. Και τούτο, όχι μόνο γιατί το εφετείο είναι απρόθυμο να επέμβει σε θέματα αξιοπιστίας, που ανάγονται στην κρίση του πρωτόδικου Δικαστηρίου, αλλά και γιατί, αν κάποιος διαβάσει την προσαχθείσα μαρτυρία από τα πρακτικά της δίκης θα συμφωνήσει αβίαστα με τις διαπιστώσεις του πρωτόδι-

κου Δικαστηρίου.

Η επιστημονική μαρτυρία των εμπειρογνωμόνων Χρίστου και Σίμκαν ήταν θετική σε περιεχόμενο και άμεμπτη ποιοτικά, σε αντίθεση με αυτή που παρουσίασε η εφεσείουσα, που χαρακτηριζόταν από ασάφειες, αοριστίες, μα που, κυρίως, ήταν το αποτέλεσμα πρόχειρης έρευνας. Τούτο κατέστη πρόδηλο ακόμη και όταν ο δικηγόρος της εφεσείουσας διάβαζε αποσπάσματα από αυτή. 5

Η έφεση κρίνεται ως αβάσιμη και απορρίπτεται με έξοδα εναντίον της εφεσείουσας. 10

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.